

Komisija bi rada omilila pravila o GS rastlinah v Evropi

Barrosove Komisije varstvo javnosti in okolja ne zanima

Ljubljana, 14.7.2010

Evropska komisija je včeraj objavila predloge za pospešitev postopkov odobritev gensko spremenjenih (GS) rastlin v EU, o katerih smo v Novicah ITR poročali že 16. junija. Komisija državam članicam obljublja pravico do prepovedi gojenja GSO, če zmanjšajo svoje nasprotovanje v postopkih odobravanja GS rastlin na ravni EU.

Komisija upa, da bo predlog prekinil desetletni zastoj [1] v postopku odobravanja GS rastlin [2]. Obljublja zakonodajno formaliziranje nečesa, kar v praksi že obstaja, saj je pol ducata držav članic prepovedalo GSO [3]. Komisija je te nacionalne prepovedi štirikrat poskušala ovreči, vendar ji je vsakič spodletelo, da bi pridobila potrebno večino v Svetu. Toda sedanji predlog je nasproten tistemu, kar so ministri EU za okolje soglasno zahtevali v letu 2008 – namreč, da je postopek odobravanja GS rastlin potrebno okrečiti [4].

Inštitut za trajnostni razvoj je slovenskega kmetijskega ministra in pristojne službe s posebnim dopisom že konec junija opozoril na nesprejemljivost predlogov Komisije, ki so bili takrat v osnutku. Dokončno besedilo predloga kaže, da so bila naša opozorila povsem upravičena.

Na evropskem Greenpeace so o tem dejali: *"Komisiji je štirikrat spodletelo, da bi ovrгла nacionalne prepovedi gojenja GS rastlin in z njimi povezan strupeni model kmetijstva. Predsednik Evropske komisije Barroso sedaj priznava poraz s tem, ko predstavlja kompromisni predlog. V svojem poskusu, da nekako uveljavi svoj program, naklonjen GS organizmom, državam članicam ponuja nacionalno prepoved, če v postopku odobravanja na ravni EU zamižijo na eno oko glede svojih zdravstvenih in varnostnih zadržkov do novih rastlin. Vendar posamezne prepovedi ne morejo nadomestiti znanstveno tehtnega varnostnega postopka na ravni EU. Onesnaženje z GSO se ne ustavlja na državnih mejah."*

Na Friends of the Earth Europe pa menijo: *"Medtem ko Evropska komisija državam navidezno ponuja pravico, da uveljavijo nacionalne prepovedi, pa je namen predloga v resnici ravno nasproten – olajšati uvajanje GS rastlin na evropska polja. Komisija tako še naprej ne zmore zavarovati evropske hrane in krme pred onesnaženjem z GSO, zato države pozivamo, da predlog v sedanji obliki zavrejo. Dokler ne bodo izpolnjene zahteve držav članic glede popolne ponovne ocene tveganj GS rastlin, bi moral za odobritve novih GS rastlin veljati moratorij."*

Predlog Komisije državam članicam omogoča, da prepovedo GS rastline iz razlogov onesnaževanja, kar je izboljšava glede na prejšnje osnutke, vendar državam članicam ne daje dodatne pravice prepovedi zaradi pomembnih okoljskih ali zdravstvenih razlogov. Prav tako ne daje rešitev za obravnavanje problema onesnaženja, do katerega bi prišlo v državah članicah, ki se odločijo za gojenje GS rastlin. Ocena vplivov, ki jo je naredila sama Komisija, je ugotovila, da bi izvajanje sedanjega predloga privedlo do "negativnih učinkov za kmete, ki ne gojijo GSO."

Na Greenpeace so še dodali: *"Zdi se, da Barroso misli, da želijo države članice prepovedati GSO iz političnih razlogov in da so znanstveni pomisleki, ki jih izpostavljajo že leta, le poziranje. Toda njihove skrbi so resnične in današnji predlog bo Komisiji zagotovil le začasno olajšanje."*

Več informacij:

Inštitut za trajnostni razvoj, info@itr.si, tel. (01) 4397 465, GSM 041 725 991

Opombe

[1] Do odobritve krompirja Amflora v letšnjem marcu v dvanajstih letih ni bila za gojenje v EU odobrena nobena druga GS rastlina.

[2] Osnutek Obrazložitvenega memoranduma, Predlog Pravilnika za Evropski parlament in Svet za spremembo direktive 2001/18/ES; glede možnosti, da države članice prepovejo, omejijo ali ovirajo gojenje GSO na svojem ozemlju:

http://www.foeeurope.org/GMOs/documents/Explanatory_memorandum.pdf

[3] Gojenje dveh gensko spremenjenih rastlin, ki se lahko komercialno gojijo v EU, Monsantoove gensko spremenjene koruze MON810 in BASF-ovega GS krompirja Amflora, je bilo prepovedano v več državah članicah EU. Gojenje MON810 je prepovedano v Franciji, Nemčiji, Grčiji, Avstriji, Luksemburgu in na Madžarskem, medtem ko je gojenje GS krompirja prepovedano na Madžarskem, v Luksemburgu in Avstriji.

[4] Okoljski ministri so Komisijo soglasno pozvali, naj med drugim, zagotovi, da njen znanstveni svetovalni organ, Evropska agencija za varnost hrane (EFSA), oceni dolgoročne okoljske učinke gojenja GS rastlin in učinke GS rastlin na različne ekosisteme v EU, in da je potrebno opraviti sistematične in neodvisne raziskave o tveganjih gensko spremenjenih organizmov.

Glej: Svet Evropske unije 2008: Sklepi Sveta o GSO, 2912-to srečanje Sveta za okolje, Bruselj, 4. decembra 2008. Glej Greenpeace-ove poudarke glede originalnih Sklepov Sveta 2008, ki so na voljo na zahtevo.

NOVICE ITR: dovoljeno citiranje in uporaba z navedbo vira www.itr.si